

Som du sikkert har set i pressen, er der kommet en vaccine mod livmoderhalskræft. Vi vil gerne fortælle dig om denne vaccine, der den 1. januar 2009, indgår i det såkaldte børnevaccinationsprogram for piger, og allerede fra 1. oktober 2008 tilbydes alle piger i alderen 13-15 år. Dette tilbud er gratis, hvormod andre, der ønsker vaccinen, selv må betale udgiften. Med den viden vi har i dag, mener vi dog at der er en række andre kvinder, der bør overveje at lade sig vaccinere.

Hvor udbredt er infektioner med HPV?

Humant Papilloma Virus (HPV) overføres ved seksuel kontakt, dvs. enten ved samleje eller ved slimhinde kontakt (slimhinde mod slimhinde). Dette betyder, at størsteparten af seksuelt aktive kvinder og mænd på et eller andet tidspunkt får en HPV-infektion. Man bliver oftest smittet i årene efter den seksuelle debut, og tit vil man se en infektion med flere HPV-typer. De fleste infektioner er uden nogen symptomer og forsvinder igen.

Hvad betyder HPV-infektion?

Der findes over 100 typer af HPV. Mindst 12 af disse kan være kræftfremkaldende. Heraf forårsager HPV type 16 og 18 i alt 70 % af livmoderhalskræfttilfældene, mens typerne 6 og 11 udvikler kønsvorter (kondylomer).

Hvad er livmoderhalskræft?

Livmoderhalskræft skyldes en infektion med HPV.

Livmoderkræften udvikler sig kun ved en vedvarende HPV-infektion, dvs. hvis du ikke selv er i stand til at bekæmpe infektionen, eller hvis du ikke får behandlet dine celleforandringer.

Før udviklingen af livmoderhalskræft har kvinden en længere periode med celleforandringer i livmoderhalsen. Disse celleforandringer kan konstateres ved en celleprøve ('celleskrab') fra livmoderhalsen og prøven bliver oftest taget hos din egen læge. forsvinder celleforandringerne ikke, bliver du tilbudt en kegleoperation, der fjerner det område af livmoderhalsen (livmodermunden), hvor infektionen (celleforandringen) sidder.

Hvad er risikoen for livmoderhalskræft?

Man regner med, at 60-80% af alle kvinder bliver smittet med HPV-infektion og at den enkelte kvindes livstidsrisiko for at få livmoderhalskræft er omkring 1%. I Danmark får omkring 400 kvinder hvert år livmoderhalskræft. Dette relativt lave antal skyldes det landsdækkende screeningsprogram (en celleprøve ('celleskrab') hvert 3. år fra 23-59 år) mod livmoderhalskræft, hvor man undersøger og behandler forstadier til livmoderhalskræft (celleforandringer).

Hvad kan vaccinen forebygge ?

Vaccinen er næsten 100% effektiv mod de HPV-typer vaccinen indeholder: EN lang række af celleforandringer i livmoderhalsen vil derfor kunne hindres, og den vaccine (Gardasil), der gives i det offentlige vaccinationsprogram, vil kunne forhindre 70% af livmoderhalskræft tilfældene, altså 280 tilfælde om året. Endelig vil vaccinen forhindre størsteparten af kønsvorter.

Den anden vaccine (Cervarix), dækker også HPV typerne 16 og 18, men i modsætning til Gardasil, er der ikke en beskyttelse mod kønsvorter.

Hvem bør vaccineres?

Vaccinen er ikke i stand til at behandle celleforandringer, livmoderhalskræft eller kønsvorter, men er alene en vaccination for at forebygge udviklingen af de nævnte sygdomme.

Vaccinen virker ved at fremkalde en høj koncentration af antistoffer i blodet. Disse antistoffer forhindrer, at virus kan formere sig i slimhinden og forårsage yderligere celleforandringer.

Ved en naturlig infektion gemmer viruspartiklerne sig i slimhinden, og da der ikke er blodkar i slimhinden, aktiveres vores immunapparat ikke, idet aktiveringen af immunapparatet foregår i blodbanen.

Når du bliver ældre, sker der en svækkelse af immunapparatet for de fleste, og dette indebærer, at HPV kan forårsage nye celleforandringer.

I dag ses 25-30% af alle livmoderhalskræfttilfældene efter kvinden er ophørt i screeningsprogrammet, og disse tilfælde skyldes formentlig en re-aktivering af HPV.

Vi mener derfor, at alle seksuelt aktive kvinder, der ikke er omfattet af bærnevaccinationsprogrammet, bør overveje at blive vaccineret.

Kvinder, der har fået udført en kegleoperation, bør overveje vaccinationen, da de har vist at de ikke kunne blive infektionen kvit. En vaccination vil beskytte mod re-infektion af den samme HPV-type eller mod infektion af en af de andre kræftfremkaldende HPV- typer.

Indikationen for en vaccination bør altid ses ud fra den enkelte kvindes situation.

Hvem bør ikke vaccineres?

I tilfælde af akut sygdom ledsaget af feber bør vaccination udskydes.

Personer med allergi over for et eller flere af indholdsstofferne.

Personer, der tidligere har haft alvorlige bivirkninger ved vaccinen.

Skal man teste for HPV før vaccinationen?

Nej, det er der ingen grund til, da ingen test med sikkerhed kan afgøre om en person har haft HPV-infektion.

Vaccination

Vaccinen gives i en muskel i overarmen (eller i låret) og gentages efter 1 (Cervarix) eller 2 (Gardasil) og 6 måneder.

Prisen for de 3 vacciner er ca. 3.300 kr., hertil kommer vaccinationshonorar til lægen.

Er du medlem af Danmark, får du som gruppe 1 & 2 medlem 50% tilskud, som gruppe 5 medlem får du 50% tilskud, forudsat at vaccinen købes hos egen læge.

Bivirkninger

Oftest feber, rødme ved indstikstedet, smerte og hævelse, men kun i beskedent omfang.

Hvis kvinden viser tegn på en allergisk reaktion på vaccinen, må der ikke gives yderligere doser.

Graviditet og amning

Eksisterende data har ikke vist nogen sikkerhedsrisiko under graviditet, men data er ikke tilstrækkelig til, at man kan anbefale vaccination under graviditet.

Vaccinationen bør udsættes til efter graviditeten er afsluttet.

Vaccinen kan gives til ammende mødre.

Kan screening(celleprøve) undlades, når man er vaccineret?

Nej. Vaccinationen beskytter ikke mod alle HPV-typer og derfor er det meget vigtigt, at vaccinerede kvinder forsætter/deltager i de tilbudte screeningsprogrammer.

Med venlig hilsen

Overlægerne
Gynækologisk afdeling,
Sydvestjysk Sygehus
Esbjerg

Pjecen er forfattet af : Overlægerne Gynækologisk afdeling Skejby.

Graviditet og amning

Eksisterende data har ikke vist nogen sikkerhedsrisiko under graviditet, men data er ikke tilstrækkelig til, at man kan anbefale vaccination under graviditet.

Vaccinationen bør udsættes til efter graviditeten er afsluttet.

Vaccinen kan gives til ammende mødre.

Kan screening(celleprøve) undlades, når man er vaccineret?

Nej. Vaccinationen beskytter ikke mod alle HPV-typer og derfor er det meget vigtigt, at vaccinerede kvinder forsætter/deltager i de tilbudte screeningsprogrammer.

Med venlig hilsen

Overlægerne
Gynækologisk afdeling,
Sydvestjysk Sygehus
Esbjerg

Pjecen er forfattet af : Overlægerne Gynækologisk afdeling Skejby.